

На черговому засіданні Президії НАН України 13 травня 2009 року члени Президії НАН України та запрошені заслухали та обговорили доповідь директора Інституту історії України НАН України академіка НАН України В.А.Смоля «Сучасний історіографічний процес в Україні: здобутки й нерозв'язані проблеми».

В обговоренні взяли участь академіки НАН України Б.Є.Патон, Ю.А.Левенець, В.М.Ворона, О.С.Онищенко.

Президія НАН України відзначила, що науково-дослідний, навчальний та просвітницький процеси в історіографії мають величезне соціально-політичне значення і виступають важливим чинником формування національної самосвідомості народу.

Академічна історична наука впевнено розвивається в руслі світового історіографічного процесу, дошукуючись об'єктивних істин і намагаючись уникати будь-якої політичної заангажованості.

Найважливішим завданням Інституту історії України НАН України на найближчі роки є створення багатотомної праці з історії України. Необхідно ще багато зробити для того, щоб вона відобразила минуле у всій його багатоманітності, у політичному і мовно-культурному розмаїтті українського соціуму, у широкому контексті європейської і світової історії.

Тут залишається чимало невирішених проблем. Попри всі позитивні зрушення, все ще недостатньо вивчається внутрішній соціальний розвиток українського суспільства, мало досліджень з історії сусідніх з Україною народів, етнічних меншин України, з міжетнічних і міжкультурних взаємодій в українських землях.

Названі й інші проблеми історикам слід вирішувати спільно з представниками інших соціогуманітарних наук: політологами, соціологами, економістами, істориками права, мовознавцями, літературознавцями, етнологами, культурологами.

Така співпраця дасть можливість більш комплексного осмислення вітчизняного минулого і його уроків для майбутнього.

На закінчення Президія НАН України ухвалила відповідне рішення.

Далі були заслухані наукові повідомлення молодих учених НАН України:
– кандидата технічних наук наукового співробітника Інституту електрозварювання ім.Є.О.Патона НАН України В.В.Савицького на тему: «Визначення залишкових напружень методом електронної спекл-інтерферометрії»;

– кандидата фізико-математичних наук наукового співробітника Інституту проблем математичних машин і систем НАН України К.В.Терлецької на тему: «Чисельне негідростатичне моделювання в задачах прибережної гідродинаміки»;

– кандидата хімічних наук старшого наукового співробітника Інституту органічної хімії НАН України Д.М.Волочнюка на тему: «Чисельне негідростатичне моделювання в задачах прибережної гідродинаміки».

В обговоренні взяли участь академіки НАН України Б.Є.Патон, З.Т.Назарчук, В.В.Гончарук, Л.М.Лобанов, М.О.Лозинський, член-кореспондент НАН України А.О.Морозов.

Згідно з Порядком конкурсного відбору молодих учених НАН України для виступів на засіданнях Президії НАН України та надання цільового фінансування для підтримки їх наукових досліджень було прийнято рішення схвалити результати наукових досліджень, викладених у наукових повідомленнях молодих учених з Інституту електрозварювання ім.Є.О.Патона НАН України, Інституту проблем математичних машин і систем НАН України, Інституту органічної хімії НАН України, і доручити Комісії по роботі з науковою молоддю НАН України разом із Науково-організаційним відділом Президії НАН України врахувати результати розгляду наукових повідомлень при підготовці проекту постанови Президії НАН України «Про відкриття у 2010 році додаткових відомчих тем для молодих учених-доповідачів», а також передбачити додаткові кошти на ці теми.

Учасники засідання заслухали та обговорили наукову доповідь завідувача відділу проблем дозиметрії ядерних реакторів Інституту ядерних досліджень НАН України кандидата фізико-математичних наук В.М.Буканова «Дозиметрія зразків-свідків та корпусу реактора ВВЕР-1000 як складова частина програми управління його терміном служби».

У доповіді та виступах академіків НАН України Б.Є.Патона, І.М.Вишневського, І.М.Неклюдова, директора Відокремленого підрозділу «Науково-технічний центр» Національної атомної енергогенеруючої компанії «Енергоатом» М.І.Власенка було відзначено, що ядерна енергетика займає одне з провідних місць у виробництві електричної енергії в багатьох країнах світу. Так, в Україні частка виробленої на АЕС електроенергії складає близько 50%. У той же час третина загальносвітової кількості ядерних енергоблоків підійшла до завершення планового періоду своєї експлуатації (30 років).

Тому важливим завданням для атомної енергетики як світової, так і вітчизняної, є подовження експлуатації елементів енергоблоків, які не підлягають заміні. Зокрема, для корпусів водо-водяних реакторів цей термін можливо збільшити майже вдвічі.

Це дозволить виграти час на розгортання будівництва нових ядерних енергоблоків, тобто подолати нестачу електроенергетичних потужностей у найближчі десятиріччя та отримати суттєву економію бюджетних коштів.

Крім того, відстрочення виведення з експлуатації ядерних енергоблоків дозволить у подальшому вирішити комплексні питання повного екологічно безпечного закриття АЕС з урахуванням економічних і техногенних аспектів поводження з відпрацьованим ядерним паливом та радіоактивними відходами, адже відповідного досвіду до цього часу не має жодна країна.

Академія має потужну школу радіаційних матеріалознавців, накопичено багатий досвід проведення всього циклу пострадіаційних експериментів, значний доробок у розумінні механізмів радіаційних пошкоджень та розробці сучасних методик дозиметрії. Це дозволяє вченим Академії і сьогодні брати активну участь у реалізації Комплексної програми робіт щодо подовження строку експлуатації діючих енергоблоків АЕС.

В Інституті ядерних досліджень НАН України розроблені передові методики дозиметрії та випробувань опромінених зразків-свідків металу корпусу, які надають на якісно новому рівні та з великою достовірністю інформацію про зміни механічних властивостей металу корпусу реактора. На енергоблоці № 4 Рівненської АЕС впроваджено відповідну програму, яка отримала схвальний відгук експертів Росії та Чехії, що дозволяє сподіватися на використання розробленої методики і за кордоном.

На закінчення Президія НАН України ухвалила відповідне рішення.

Крім того, Президія НАН України заслухала інформацію про святкування 60-річчя заснування Інституту держави і права ім.В.М.Корецького НАН України, відкриття Всеукраїнського фестивалю науки, а також виставки науково-технічних розробок установ НАН України у павільйоні «Наука» НАН України; про перевірку НАН України Рахунковою палатою України; про розподіл обов'язків між членами Президії НАН України; про результати атестації молодих учених-стипендіатів Президента України й НАН України та конкурсу на здобуття стипендій Президента України для молодих учених на поточні вакансії; про видання роботи в серії «Біобібліографія вчених України»; було розглянуто низку кадрових питань та прийнято рішення про нагородження відзнаками Національної академії наук України тощо.

Секретаріат Президії НАН України